

Notitie / Memo

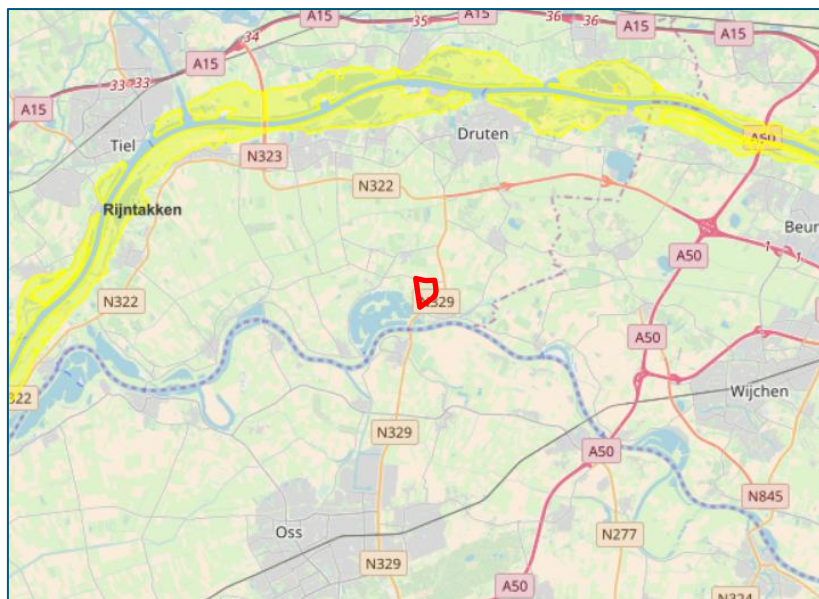
HaskoningDHV Nederland B.V.
Water

Aan: Gemeente West Maas en Waal
Van: Sylvia den Held en Dorien Grote Beverborg
Datum: 26 november 2018
Kopie: Sten Camps
Ons kenmerk: BF8814WATNT1811130913
Classificatie: Projectgerelateerd

Onderwerp: Voortoets bestemmingsplan recreatiepark Landgoed De Acht Morgen

Inleiding

Ten noorden van de kern Appeltern (gemeente West Maas en Waal) wordt een nieuw recreatiepark gerealiseerd (zie figuur 1 voor de ligging). In het park wordt dagrecreatie gecombineerd met verblijfsrecreatie. Voor dit recreatiepark wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Figuur 1: Ligging van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken ten opzichte van de planlocatie (rood omlijnd).

In deze notitie worden de effecten van de maximale ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt voor het aspect stikstofdepositie beoordeeld in het licht van de Wet natuurbescherming. Deze effecten zijn relevant als onderdeel van de onderbouwing bij het bestemmingsplan. De overige aspecten ten aanzien van de Wet natuurbescherming, onderdeel gebiedsbescherming, zijn opgenomen in 'Notitie gebiedsbescherming bestemmingsplan recreatiepark Landgoed De Acht Morgen' (Royal HaskoningDHV, 2018). Hieruit volgt dat alleen stikstofdepositie relevant is.

Wet- en regelgeving en beoordelingskader

Wet natuurbescherming

Twee Europese richtlijnen, de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en de Habitatrichtlijn (92/43/EEG) voorzien in de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden. In dat kader zijn onder meer speciale gebieden aangewezen die beschermd moeten worden. Deze zogenaamde Vogel- en

Habitatrichtlijngebieden vormen samen het Natura 2000-netwerk. De afzonderlijke gebieden worden ook wel Natura 2000-gebieden genoemd.

De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, zijn geïmplementeerd in de Wet natuurbescherming. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven voor de aangewezen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten in het gebied of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is, of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd.

De Wet natuurbescherming biedt in hoofdstuk 2 de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden en stelt de kaders voor de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de in voornoemde gebieden geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan (art. 2.7 t/m art. 2.9).

Bij plannen in of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben (voortoets). Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat het plan een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd (dan in de oriënterende fase) in kaart te brengen wat de effecten kunnen zijn (passende beoordeling). Effecten worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen zoals deze zijn opgenomen in het Aanwijzingsbesluit.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

De wetgever heeft het PAS geïntroduceerd voor de regulering van stikstofdepositie. De regelgeving over het PAS is opgenomen in het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming. In het programma zijn maatregelen opgenomen die enerzijds zorgen voor een daling van de stikstofdepositie (brongerichte maatregelen) en anderzijds bijdragen aan het herstel van de natuurkwaliteit in Natura 2000-gebieden (gebiedsgerichte maatregelen). Hierdoor ontstaat ruimte voor nieuwe economische ontwikkelingen.

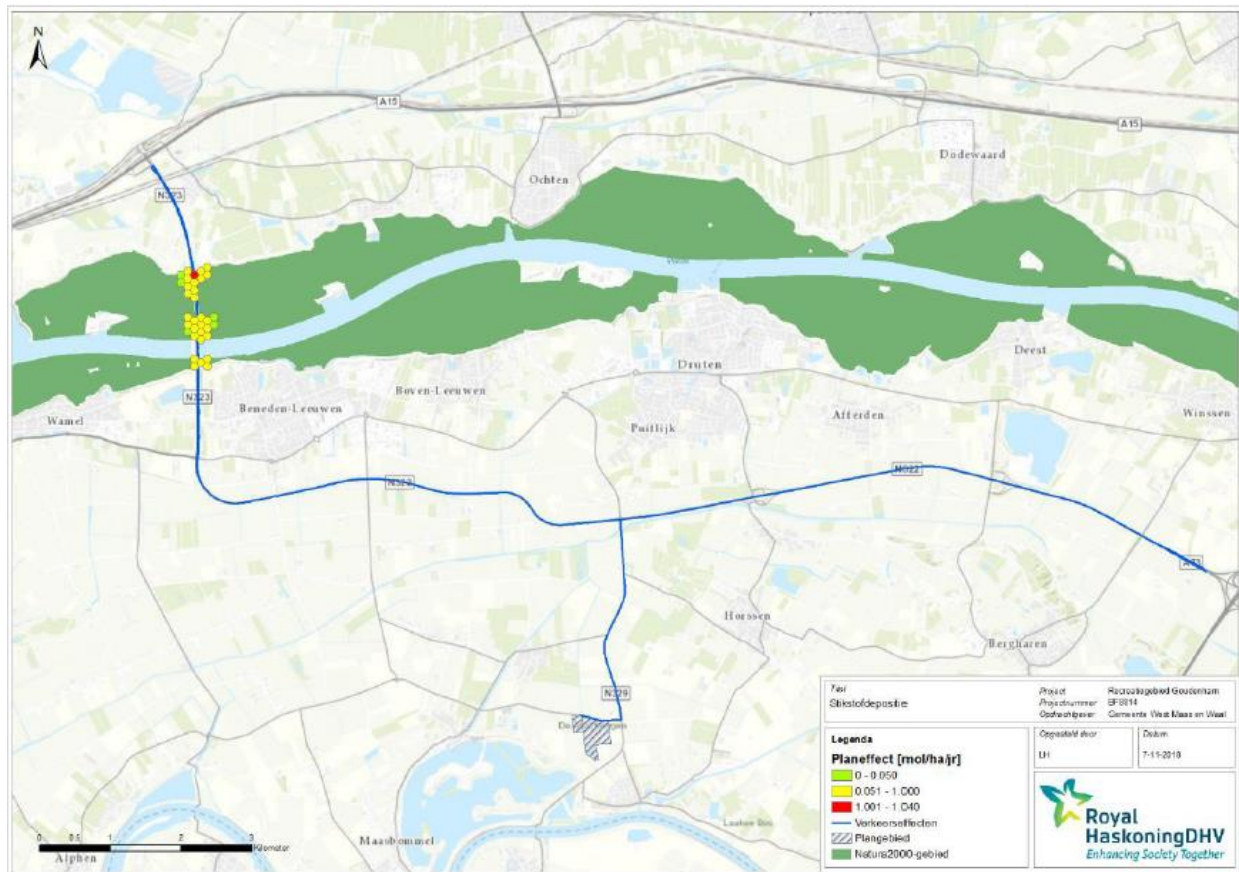
Het PAS (uitgeven van ontwikkelingsruimte) is niet van toepassing op plannen. In formele zin is het PAS dan ook niet relevant voor de toets bij bestemmingsplannen. Bij het bepalen van de effecten kunnen onderdelen uit het PAS wel worden gebruikt, waaronder het rekenprogramma AERIUS. Deze notitie omvat de effectbeoordeling van het bestemmingsplan Landgoed De Acht Morgen zonder toepassing van het PAS.

Berekende stikstofdepositie

Om de effecten van stikstofdepositie in beeld te brengen zijn berekeningen uitgevoerd met behulp van AERIUS Calculator 16L (Royal HaskoningDHV 2018). De huidige situatie (wegverkeer en stallen) is hierbij vergeleken met de toekomstige situatie (wegverkeer en stikstofemissies door recreatie). AERIUS berekent de depositie in beide situaties en het verschil; de planbijdrage. Het rekenjaar is 2022, het eerste volledige jaar na openstelling. Voor een beschrijving van de uitgangspunten wordt verwezen naar de notitie 'Luchtkwaliteit en stikstofdepositie recreatiepark Landgoed De Acht Morgen' (Royal HaskoningDHV 2018).

De berekeningen laten zien dat de maximale ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan resulteren in een netto planbijdrage binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken van 0,05 tot 1,04 mol N/ha/j. Voor de overige habitattypen en leefgebieden wordt geen toename berekend.

In figuur 2 is te zien dat 1 hexagoon direct langs de N323 een depositietoename heeft die groter is dan 1 mol/ha/j. Voor een strook langs de N323 wordt een depositietoename tussen 0,05 en 1 mol N/ha/j berekend. Dit is het gevolg van de verkeerstoename op de route naar de A15. De locaties waarop het project leidt tot een depositieafname zijn niet op de kaart weergegeven. De maximaal berekende afname in de depositie bedraagt 2,5 mol/ha/j.

Figuur 2. Toename stikstofdepositie als gevolg van het bestemmingsplan recreatiepark Landgoed De Acht Morgen

Beoordeling effecten

Ten aanzien van de berekende depositietoenames op 'ZGLg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied' (maximaal 1,04 mol N/ha/j) en 'ZGLg08 Nat, matig voedselrijk grasland' (maximaal 0,11 mol N/ha/j) moeten de effecten worden beoordeeld. Voor de overige leefgebieden en habitattypen worden geen toenames berekend en kunnen negatieve effecten op voorhand worden uitgesloten.

Het bestemmingsplan veroorzaakt een toename van stikstofdepositie binnen zoekgebied voor de leefgebieden Lg08 en Lg11. Dit zijn gebieden waarvan niet zeker is dat deze daadwerkelijk een functie hebben voor de relevante soorten. De leefgebieden 'Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied' en 'Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland' zijn in potentie relevant voor de kwartelkoning. 'Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland' is daarnaast in potentie relevant voor de watersnip.

In totaal is een depositietoename berekend voor 34 hexagonen. Hierbinnen is minder dan 0,1 ha ZGLg08 aanwezig en 11,7 ha ZGLg11. In het merendeel van de hexagonen (18 van de 34) is in 2022 geen sprake van een overschrijding van de KDW¹ van LG08 en LG11, ook niet inclusief de planbijdrage, en kunnen negatieve effecten op voorhand worden uitgesloten. Voor de resterende hexagonen moet worden beoordeeld of de toename in stikstofdepositie in combinatie met de overschrijding van de KDW een belemmering kan vormen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van kwartelkoning en watersnip. Om hier een uitspraak over te kunnen doen is op basis van beschikbare gegevens bepaald of de hexagonen in het invloedsgebied een functie vervullen voor de kwartelkoning of de watersnip.

De onderzochte hexagonen blijken geen functie te vervullen voor de kwartelkoning. In Nederland heeft de kwartelkoning een voorkeur voor laat gemaaid graslanden en met name in Groningen en Flevoland voor akkers (met luzerne en wintergraan). De kwartelkoning is kieskeurig; alleen graslanden waar de vegetatie minimaal 20 centimeter hoog is, die kruidenrijk zijn en waar weinig bemest is, komen in aanmerking als broedgebied. In het rivierengebied komt de soort vrijwel alleen tot broeden in gebieden met kwartelkoningbeheer (uitgestelde maaidatum). Dergelijke gebieden zijn niet aanwezig in de onderzochte hexagonen of de omgeving. De afgelopen jaren heeft de kwartelkoning hier dan ook geen broedterritoria gehad², ook niet in de ruimere omgeving. Territoria zijn wel bekend van de Leeuwensche Uiterwaard op circa 1 kilometer ten oosten van het invloedsgebied waar zeker geen negatieve effecten optreden. Op basis hiervan kan worden gesteld dat door te toename van stikstofdepositie de draagkracht van het Natura 2000-gebied voor de kwartelkoning niet wordt aangetast. Significante negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling van de kwartelkoning kunnen op voorhand worden uitgesloten.

De watersnip broedt in de Rijntakken in kleine aantallen langs de Neder-Rijn en incidenteel in de Gelderse Poort³. Voor de watersnip vervullen de hexagonen geen functie als broedgebied, er zijn van de afgelopen jaren geen broedgevallen bekend⁴ en geschikt broedgebied in de vorm van vochtige hooilanden en extensief beweidde natte graslanden met een stabiel waterpeil van 0-20 centimeter beneden het maaiveld ontbreekt hier. Op basis hiervan kan worden gesteld dat door te toename van stikstofdepositie de draagkracht van het Natura 2000-gebied voor de watersnip niet wordt aangetast. Significante negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling van watersnip kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Conclusie

Het bestemmingplan 'Landgoed De Acht Morgen e.o.' veroorzaakt een toename van stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied Rijntakken binnen zoekgebied voor Lg11 en Lg08. Andere effecten kunnen worden uitgesloten. De leefgebieden 'Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied' en 'Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland' zijn in potentie relevant voor de kwartelkoning. 'Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland' is daarnaast in potentie relevant voor de watersnip. De toename in stikstofdepositie leidt niet tot een verlaging van de draagkracht van het Natura 2000-gebied voor de kwartelkoning en de watersnip, omdat de locatie niet van belang is voor de soorten en merendeels geen sprake is van een overschrijding van de KDW. De instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Rijntakken komen niet in gevaar. Significante negatieve effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten. De Wet natuurbescherming staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.

¹ basisscenario vaststaand beleid' van het RIVM, zoals opgenomen in AERIUS Monitor versie M16L (basisscenario, release 1 september 2017). Het basisscenario geeft de verwachte depositieontwikkeling weer op basis van vaststaand beleid met alle verwachte activiteiten met gevolgen voor de stikstofdepositie, niet alleen de reeds vergunde, maar ook alle nog te verwachten vergunbare activiteiten, zonder PAS

² NDFF en Crexmail 2013 t/m 2018

³ www.gelderland.nl/Beheerplan-N2000-Rijntakken

⁴ NDFF